

/projekt z dnia 28 kwietnia 2010 r./

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 2010 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru
składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe**

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 i Nr 218, poz. 1690) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106, z późn. zm.²⁾) w § 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy § 2-4 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru składek członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

---

¹⁾Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

²⁾Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 488 i Nr 75, poz. 847, z 2001 r. Nr 95, poz. 1043 i Nr 138, poz. 1558 z 2004 r. Nr 14, poz. 124, Nr 183, poz. 1888 i Nr 243, poz. 2434, oraz z 2010 r. Nr 31, poz. 167.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106, z późn. zm.) wydane zostało na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.).

Przedmiotowy projekt rozporządzenia stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 lutego 2010 r., Sygn. akt P 16/09 (Dz. U. Nr 31, poz. 167), tym samym wypełnia obowiązek dostosowania do niego kwestionowanego przepisu. W wyroku tym Trybunał orzekł o niezgodności z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przez to, że nie dotyczy zleceniobiorców wykonujących pracę w zakładzie pracy lub miejscu wyznaczonym przez pracodawcę w zakresie wyłączenia z podstawy wymiaru składek wartości świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalentów za te świadczenia wypłacanych zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub ministra, a także ekwiwalentów pieniężnych za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego.

Zdaniem Trybunału, zaskarżony przepis rozporządzenia wykracza poza delegację zawartą w upoważnieniu ustawowym, gdyż odmiennie traktuje grupy ubezpieczonych, mimo braku wskazań ustawowych dla takiego różnicowania podmiotowego aktem wykonawczym.

Kwestionowany przepis został wydany z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego, ponieważ art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych nie daje ministrowi upoważnienia do różnicowania sytuacji prawnej w zakresie wymiaru składek osób zatrudnionych na innej podstawie niż umowa o pracę; przy czym nie kwestionuje się treści art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przypis § 2 ust. 1 rozporządzenia jest wykonaniem tej części treści przepisu upoważniającego, który upoważnia do wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów. Działanie rozporządzenia zostało w nim ograniczone tylko do pracowników (osób wykonujących pracę nakładczą, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i funkcjonariuszy Służby Celnej). Nie objęto nim jednak tych zleceniobiorców, co do których – na podstawie regulacji ustawowej – podstawę wymiaru

składki stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Projekt zawiera w związku z tym propozycję objęcia działaniem § 2 – 4 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. również osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Wprowadza się zatem możliwość wyłączenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców przychodów z tytułów opisanych w § 2 ust. 1 rozporządzenia. Do wyżej wymienionych osób mają również zastosowanie § 3 przedstawiający sposób ustalania wartości pieniężnej świadczeń wypłacanych w naturze, oraz § 4 stanowiący o przeliczaniu na złote przychodów osiągniętych w walutach obcych.

W związku z tym, iż Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji postanowił odroczyć utratę mocy obowiązującej § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z 18 grudnia 1998 r. o dwanaście miesięcy, dając czas na dostosowanie systemu prawnego do wymagań konstytucyjnych, zakwestionowany przepis pozostaje na czas odroczenia w systemie prawnym.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego obala ostatecznie domniemanie konstytucyjności (legalności) kwestionowanego przepisu. Od momentu ogłoszenia tego wyroku organy stosujące zakwestionowany przepis aktu wykonawczego powinny uwzględnić możliwość odczytywania go w sposób zgodny ze standardem konstytucyjnym w granicach wyznaczonych przez odpowiednie regulacje ustawowe przede wszystkim zawarte w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Zatem niezbędna jest pilna nowelizacja rozporządzenia.

Przewiduje się wejście w życie projektowanego rozporządzenia pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i dlatego nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie.

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia bezpośrednio będą dotyczyły Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i płatników składek (zleceniodawców) i ubezpieczonych (zleceniobiorców).

2. Informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych.

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji międzyresortowych oraz następującym partnerom społecznym:

Organizacje pracodawców:

1. Business Centre Club- Związek Pracodawców,
2. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
3. Konfederacja Pracodawców Polskich,
4. Związek Rzemiosła Polskiego,
5. Krajowa Izba Gospodarcza.

Organizacje związkowe:

1. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
3. Forum Związków Zawodowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z danymi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w lutym 2010 r. liczba osób (ubezpieczonych) wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej lub innej umowy o świadczenie usług, za które opłacono składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynosiła około 572,2 tys.

W związku z tym, iż na dokumentach rozliczeniowych podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe podawana jest jako jedna kwota, nie ma możliwości wydzielenia z niej składników, które zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego nie będą stanowiły podstawy wymiaru składek. Jednakże biorąc pod uwagę, że przypis składek na fundusz emerytalny i rentowy od zleceniobiorców stanowi około 1,5 % przypisu składek od ogółu ubezpieczonych, to zmniejszenie podstawy wymiaru składek tych osób na przykład o 1 % spowoduje zmniejszenie wpływów składkowych do funduszu emerytalnego i rentowego o blisko 11 mln zł.

Trudno natomiast oszacować zmniejszenie wpływów do funduszu wypadkowego, zważywszy, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest zróżnicowana w zależności od skali i rodzaju zagrożeń w danej branży i wynosi od 0,67 % do 3,33 % podstawy wymiaru składek.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Biorąc pod uwagę zmniejszenie wpływów do FUS, proponowana regulacja zmniejszy obciążenia zleceniobiorców i zleceniodawców.